

17.
18

S V M M A
TOTIVS
DOCTRINÆ CHRISTIANÆ
PAVCIS APHORISMIS
IN
ORDINEM ET CONNEXIONEM
RELATA
A
MEDICO CHRISTIANO, *ic. H. Frid. Hoffmanno.*

HALÆ MAGDEBYRGICÆ
M DCC XXIX.

AMM 3
DOCTRINE
L'AMM 3

Q. D. B. V.

I.

Theologia vera & pacifica, quam vehementer optare debemus, non in ambiguis terminis & opinionibus, quæ perniciosarum dissensionum genitrices sunt, verari debet: sed veritatibus simplicibus, perspicuis, paucis, salutiferis, in verbo divino clare contentis & inter se apte connexis absolvitur sequentibus.

II. Primus homo, integris & in harmonia constitutis animæ spiritualis & corporis animalis viribus, ita conditus a DEO fuit, ut summum ipsius nomen intime cognoscere & sancto timore, amore & fiducia cum interna animi acquiescentia venerari potuerit.

III. Per inobedientiam vero & superbiam, qua creatorem contempsit, ita eius natura corrupta & destructa est, ut spiritualibus viribus prorsus orbata, nec DEVM recte cognoscere, nec rite sanctum ipsius nomen celebrare possit, ut potius non voluntati DEI, sed carnis desideriis, a corrupta phantasia provenientius, inferiat, ex immortalis, mortalis, ex spirituali, animalis factus.

IV. Ut post lapsum recte instructa ratio ex consideratione universi, & maxime stupendi illius quod in structura corporis humani delitescit artificii, ineffabilem condita

A 2

dita

ditoris potentiam, sapientiam & bonitatem cognoscere possit, & naturæ humanæ inscripta lex distitet, eum, a quo existentiam, vitam, conservationem & omnia bona posidemus, humillime esse venerandum; sed tamen nec modum, nec media, quibus natura & voluntas corrupta sanetur & in integrum restitatur, inde haurire licet.

V. Theologia igitur est illa saluberrima disciplina, quæ per divinam revelationem, modum & aptissima manifestat remedia, quorum beneficio, miser & a DEO ob inherentia peccata & vitam depressam spiritualem seiunctus homo, cum ipso uniri, ad veram ipsius cognitionem & ad sanctam eius nominis celebrationem, cum intima animi quiete, rursus pervenire possit.

VI. Ut ut per rationis lumen ex rebus creatis DEI existentiam, sapientiam, bonitatem & providam rerum creatarum curam, perspicere possimus, immensus tamen eius amor, gratia atque misericordia erga lapsum genus humanum, non rectius, nec clarius, quam divina revelatione cognoscitur.

VII. Divina revelatio est, qua scimus: ob intimum DEI amorem, ex essentia eius ab æterno genitum filium missum in hunc mundum, ut purissima conceptione & nativitate, humanam naturam cum divina conjungat atque purificet, inque ea pro misero homine, per varia usque ad mortem crucis maledictæ passionum genera, perfectam, quam primus homo DEO debebat, obedientiam & humilitatem præstet, omniumque peccatorum penas animo & corpore supra modum degustet & hoc pacto amissam justitiam & sanctitatem humanæ naturæ restituat.

VIII. Divina revelatione cognoscimus: quod Christus morte sua mortem spiritualem destruxerit & sepulchrum tuum ac sanctum fecerit, quod resurrectione vitam & im-

morta-

mortalitatem animæ & corpori reddiderit & ascensione ad
 cœlum illud antea clausum rursus aperuerit.

IX. Revelatio divina est, quæ nos docet: Christum
 federe ad dextram patris omnipotentis, pro peccatis
 nostris eorumque pœnis assidue intercedere & adversus
 potentiam & insidias Principis angelorum malorum fi-
 deles, id est, ecclesiam suam, tueri atque defendere,
 eosque tandem in beatam vitam, ad æternam & lætam
 glorificationem nominis sui, recipere velle.

X. Divina revelatio est, quæ nos certiores reddit:
 obedientiam & passionem Christi comparatum nobis esse
 donum Spiritus S. qui sanet corruptam naturam, qui fi-
 dem, amorem & obedientiam in cordibus nostris accen-
 dat, ut DEO placere ipsiusque nomen rite celebrare
 possimus.

XI. Divina quoque revelatione firmisissimam & incon-
 cussam hanc veritatem cognoscimus: DEum omnibus,
 qui serio & ardentem in agnita sua miseria auxilium ipsi-
 us desiderant, illud præstiturum, idque propter immen-
 sum amorem & perfectissimam obedientiam Christi, quæ
 unica salutis basis est.

XII. Genuinum itaque & unicum religionis christia-
 næ ac salutis nostræ fundamentum in eo consistit, ut
 homo profundam suam, in quam post lapsum præcipi-
 tatus, ratione corporis & animi, corruptionem atque
 miseriam, quotidie & probe agnoscat, deinde ut im-
 mensum amorem atque misericordiam Christi & summa
 ipsius beneficia per passionem & mortem acquisita &
 gratis præter meritum nostrum oblata, satis pensitet, memo-
 ri & grata mente meditetur firmiterque sibi applicet, &
 unicum salutis & justificationis suæ fundamentum in per-
 fecta Christi obedientia & iustitia constituat.

XIII. Duo a Christo ipso instituta sacramenta, firma si-
 gilla & pignora sunt immensi sui amoris, quæ adhuc miri-

A. 2.

fice

fide fiduciam nostram in Christi merito corroborant & salvatoris nostri amorem accendunt, atque his ipsis omnia illa beneficia, quæ Christus per passionem, mortem & resurrectionem peperit, in nostram plenissimam possessionem traduntur.

XIV. Per S. baptismum gratis in foedus gratiæ, tam forensis justificantis, qua omnium peccatorum remissio datur, quam sanantis & medicinalis, qua corrupta natura regeneratur, recipimur. Per rectum usum S. cœnæ in consortium & communionem corporis & sanguinis Christi & beneficiorum, quæ passione sua nobis peperit, admittimur.

XV. Cultus quem DEO triuni, & in hac, & in altera vita pro summis & præter meritum nostrum collatis beneficiis debemus, in celebratione & sanctificatione magis sui nominis consistit, quæ variis modis perficitur.

XVI. Ipsa fide, sive firma in veritate & promissione DEI collocata fiducia, immensum ipsius amorem, gratiam, potentiam, sapientiam & veritatem agnoscimus intime, & hoc ipso sanctum ipsius nomen corde nostro magnificimus & elevamus.

XVII. Ob firmam & constantem hanc fiduciam, quam olim *Moses, Abraham, David, Daniel* aliique in promissa DEI gratia collocarunt, ipsi sancti, fideles, iusti, electi ab ipso DEO habiti fuerunt.

XVIII. Sanctum quoque Domini nomen seria invocatione & oratione celebramus & in hac potissimum fidei nostræ consistit exercitium. Nam dum in miseria nostra a DEO flagitamus auxilium, eo ipso amorem & benignissimam ipsius nos juvandi voluntatem, ipsius sapientiam, sive modum quo nos juvare possit, ipsius potentiam, cui nihil resistere potest ipsiusque veritatem, quæ non potest mutari, amplectimur & veneramur.

XIX. Celebramus quoque nomen Domini, quando in-
nunc-

numera illa & immensa, quæ DEVS nobis per omnem ætatem in rebus divinis & nostram concernentibus salutem benignissime contulit & adhuc confert, assidue grata & memori mente pensitamus, agnoscimus & gratias ac laudes cum interna animi quiete & lætitia perfolvimus.

XX. Celebramus quoque nomen Domini vita sancta, quæ in eo versatur, ut DEam intime diligamus, quod fit si ipsi obediamus & præcepta eius servemus, omne illud quod ipsi adversum odio prosequamur & aversemur, ac proximum nostrum diligamus.

XXI. Sancta quoque vita consistit in imitatione Christi, cuius imagini conformes reddi debemus. In Christo immensus amor, misericordia atque benignitas erga omnes miseros apparuit, ergo & nos miseriam proximi nostri omnibus modis & viribus sublevare debemus. Christus fuit humilis & obediens patri suo; ergo humillime voluntati divinæ nos submittere debemus. Mansuetus & mitis fuit erga omnes homines; & hanc etiam nos indolem induere debemus. Contemptor fuit rerum terrenarum & pauper; hinc & nos in terrenis nullam ponere fiduciam & hac in re pauperes evadere debemus. Christus omnia adversa summa tulit patientia; ita & nos omnia illa, quæ secundum voluntatem DEI nobis accidunt in hac vita, patientissimo tolerare debemus animo. Et hac ipsa imitatione Christi, ipsius sanctissimum nomen ipso facto celebramus, honoramus & magnificamus.

XXII. Celebramus quoque nomen Domini viribus gratiæ suæ & resistendo, pugnando fortiter adversus mundi & carnis spiritum, pravis desideriis & cupiditatibus se exerentem, dum eas efficacia verbi divini supprimimus & vincimus, quam victoriam semper intima animi quies cum lætitia consequitur.

XXIII. Plura sunt bona, quæ recta celebratione nominis divini adipiscimur. Prima hinc & præcipua in oratione Christi

Christi est petitio sanctificatio nominis Domini, quæ si recte, nempe fide, amore DEI, obedientia & gratiarum actione, perficitur, quam facile reliquas subnexas petitiones obtinemus. Nam qui sanctificat vere nomen Domini, is iam tenet in his terris regnum cœlorum, is facit voluntatem patris cœlestis, is divinæ fidit in terrenis providentiæ, is amat proximum, condonando ipsi lapsus, is non deseritur in tentationibus, sed ab omni malo liberatur.

XXIV. Sancta in his terris vita est multum imperfecta, hinc multi lapsus & cuius ætati & temperamento inhærentes observantur atque inde quotidie poenitentia, invocatione nominis divini & remissione peccatorum opus habemus. Nam spiritus, qui in carne nostra habitat, operationes gratiæ divinæ multum minuit & impedit.

XXV. Licet opera fidelium ob inhærens peccatum in hac vita sint imperfecta; nihilominus quando ex fidei & obediente erga DEum animo proveniunt atque in ipsius gloriam vergunt, ipsi placeant & necessaria sunt, tum ad ostendendam fidem, tum ad ædificandum proximum, & a DEO tam in hac, quam in altera vita, remunerationem habent.

XXVI. Qui salutis suæ fundamentum in fiducia bonorum operum ponunt, exemplo Judæorum, Pontificiorum & multorum etiam ex Lutheranorum cœtu, non possunt esse de salute sua certi, eo quod imperfectionem eorum agnoscunt. Præterea multorum bona opera ita sunt comparata, ut tantummodo sint externa, a DEO non præcepta & in opere operato consistant minimeque DEO placeant.

XXVII. Quicumque in agnita sua eaque annata miseria unam suam fiduciam in misericordia immensa DEI, in perfecta obedientia & justitia Christi ponit, & vita

& vita sancta nomen Domini omnibus viribus celebrare nititur, is certum de salute sua habet testimonium.

XXIIX. Quicumque unitus est cum DEO, quod fit vera fide & amore DEI, is iam in his terris regnum coeleste possidet, quod in iustitia, interna animi quiete & DEI gloria consistit.

XXIX. DEVS, qui est ipse substantialis amor atque misericordia, miserorum non vult ut unus in æternum pereat, sed potius, ut quisque eum recte cognoscat & ejus nomen in æternum celebret. Neque tamen voluntatem hominis, cuius essentia in libera actionum suarum determinatione consistit, cogere, sed tantum movere, ducere ac trahere vult.

XXX. Multi & varii sunt modi, quibus DEVS ex ineffabili sua & universali gratia ac amore hominis cor & animum ad se commovere & allicere intendit: 1) homo consideratione universi & singulari rerum creaturarum providentia ideam perfectissimi & benignissimi entis acquirit: 2) sensus veri & falsi, iusti & iniusti, omnibus gentibus communis, de interna conscientia dat testimonium: 3) ea miseriarum & calamitatum a quibus nemo hominum in hac vita immunis, natura ac vis est, ut iis afflictus a superiori petat, optet & expectet auxilium: 4) tanta est in verbo divino, cuius rumor ad omnes gentes pervenit, vis ac supernaturalis efficacia, ut non modo convictionem veritatis secum habeat, sed & cor hominis dulcedine promissionum ad DEum trahat.

XXXI. DEUS nihil aliud exigit ab homine ad consequendam æternam felicitatem, quam ut vires a DEO & natura ipsi concessas ita adhibeat, ut verbum DEI

B

le;

legat, auribus percipiat, in memoriam recipiat & meditetur, neque præfractæ eius veritati & ductibus resistat, hoc si facit, tam efficax est, ut cor hominis ad agnitionem suæ miseræ, ad agnitionem Christi & celebrationem nominis sui perducatur.

XXXII. Quum igitur verbum DEI nobis omnium beneficiorum thesauros largissime aperiat, quibus ad cognitionem DEI & Christi ejusque nominis sanctificationem recta & regia via pervenire possimus, ideo non modo diligenter hominem illud audire, scrutari & meditari, sed & certum tempus ad id perficiendum destinare oportet.

XXXIII. Datur ab æterno decretum divinum de consequenda hominum salute, idque absolute est immutabile, propter omniscientiam & veritatem DEI æternam & immutabilem; hoc vero non arbitrarium est, sed certis conditionibus & ordini, quem ipse DEUS selegit & in verbo suo proposuit adstrictum.

XXXIV. Quicumque itaque hunc ordinem consequendæ salutis pædagogicum & a DEO præscriptum præfractæ & constanter negligit & contemnit, is seipsum privat sua æterna salute, DEUS nequitquam, qui ob immensum amorem omnes vult servare, ut glorificent nomen suum.

XXXV. Electionis nostræ ab æterno, quæ immutabilis, pia consideratio, certe dulcis & ineffabilis consolationis plena est, iis, qui in fide, amore Dei & proximi ambulant & cum gratiarum actione & interno gaudio ac laude beneficiæ DEI agnoscunt & efficaciam Spiritus S. mortificantem opera carnis perferunt, tum quod certitudi-

titudinem de aeterna salute per & propter Christum consequenda valde stabilit & confirmat, tum quod amorem nostrum in DEum & glorificationem nominis sui vehementer accendit.

XXXVI. Et cognitio, & celebratio nominis divini in hac vita minus plena & perfecta est, eo quod corpus multum impedit unionem mentis cum Deo: erit autem deposito corpore longe plenior, intimior & perfectior.

XXXVII. Mors itaque fidelium pro magno beneficio merito habenda est.

XXXVIII. Anima in his terris cum corpore animali unita in se & sua natura non interit, tum quod substantiae est spiritualis, simplicissimae, indivisibilis & immutabilis, tum quod spiritu DEI immortalis inhabitante imbuita & exaltata est.

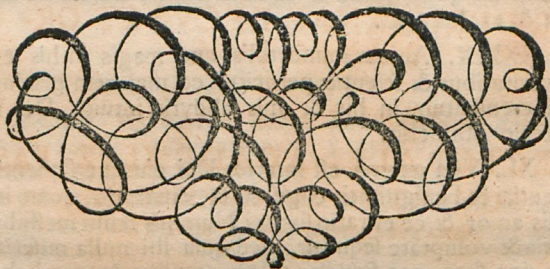
XXXIX. Anima immortalis, quo magis in his terris veritatibus & scientiis perficitur, eo majorem gradum & incrementum in his & aliis aedificiis intuitu Dei in caelo obtinebit.

XL. Vita aeterna est interior Dei eiusque sapientiae potentiae & benignitatis cognitio & penetratio, quam intimus amor & celebratio summi Numinis, cum ineffabili laetitia & voluptate sequitur. Sed quia ibi nulla miseria, hinc nec spes, nec fiducia, ullam amplius locum habebunt.

XLI. Felix est, qui cum spiritu DEI inhabitante, hoc est, firma in Christum fiducia, amore DEI & proximi, adeoque in pace & quiete, ex hoc mundo decessit.

XLII. Quia divinæ naturæ nihil magis adversum quam superbia, fiducia in terrenis, immisericordia & injustitia, & hæc ipsa ita sunt comparata, ut ab æterna felicitate hominem excludant, omnibus viribus hæc vitia vitare oportet.

XLIII. Hæc doctrinæ & veritatis christianæ potissima sunt fundamenta, simplicissima, facillima & quæ a nemine negari possunt, e quibus facili negotio omnia dubia in praxi, quæ tantum utilis & salutifera, expediri, resolvi & dijudicari possunt, ad unionem & pacem exoptatissimam conciliandam.

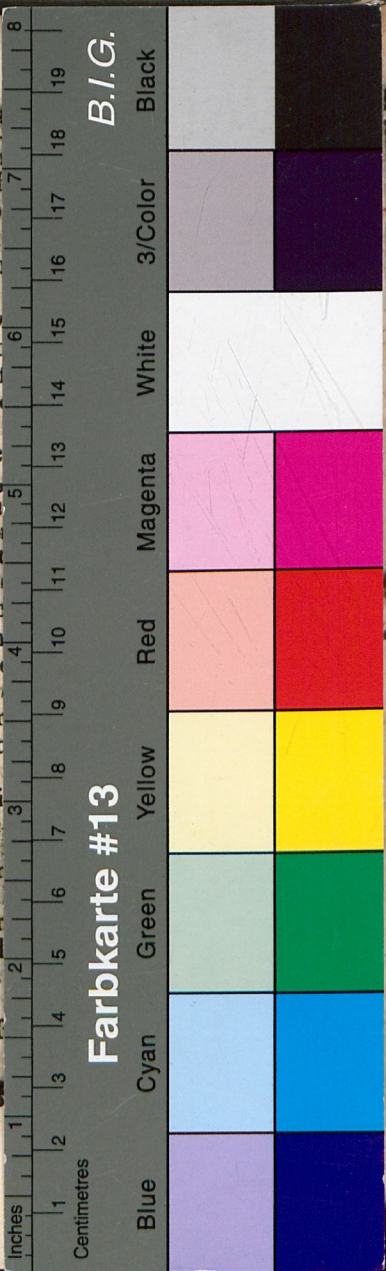

Uf 1397

ULB Halle
004 111 818 3

B.I.G.

Farbkarte #13

17.
18

S V M M A
TOTIVS
DOCTRINÆ CHRISTIANÆ
PAVCIS APHORISMIS
IN
ORDINEM ET CONNEXIONEM
RELATA
A
MEDICO CHRISTIANO, *i.e. Fr. Hoffmanno.*

HALÆ MAGDEBYRGICÆ
M DCC XXIX.

